



## روضه شب پنجم محرم

نام‌گذاری شب‌های محرم به طور تعینی و با گذشت زمان صورت گرفته است. این کار از ناحیه ذاکران اهل بیت (علیهم‌السلام) به تقلید از شب‌های خاصی مانند: عاشورا و تاسوعا انجام گرفته است. شب پنجم به زهیر بن قین و حضرت عبدالله بن حسن، کودک هشت ساله امام مجتبی (علیه‌السلام) منسوب است. البته روضه حبیب بن مظاهر نیز به این شب منسوب است.

### فهرست مندرجات

- ۱ - روضه عبدالله بن حسن
- ۲ - روضه زهیر بن قین
- ۳ - پانویس
- ۴ - منبع

### روضه عبدالله بن حسن

عبدالله بن الحسن (علیه‌السلام) در شمار آخرین شهیدانی بود که پیش از شهادت امام حسین (علیه‌السلام) در ظهر عاشورا به شهادت رسید. عبدالله بن حسن بن علی (علیه‌السلام)، نوجوان ۱۱ ساله، فرزند امام حسن مجتبی (علیه‌السلام) که روز عاشورا، وقتی دید سیدالشهداء بر زمین افتاده است، برای دفاع از عمو به سوی میدان شتافت و در دفاع از عموي مظلومش جام شهادت نوشید.

در مقاتل چنین نقل شده است که در واپسین لحظات حیات شریف سیدالشهداء (علیه‌السلام)، سپاه کوفه امام (علیه‌السلام) را محاصره کرد، در حالی که امام (علیه‌السلام) دیگر توان ایستادن نداشت و از جنگ باز ایستاده بود. در این هنگام ندای امام حسین (علیه‌السلام) به آسمان برخاست و سر به جانب آسمان بلند کرد و نیایشگرانه گفت: خدایا، تو خود میدانی که اینان فرزند دخت فرزانه پیامبرشان را می‌کشند... آن تبهکاران سنگ‌دل اندکی درنگ کردند و دگر باره بر امام (علیه‌السلام) هجوم بردند. در این هنگام عبدالله بن حسن (علیه‌السلام) که هنوز به حد بلوغ نرسیده بود خیمه‌گاه را ترک کرده، شتابان به سوی امام (علیه‌السلام) دوید، حضرت امام حسین (علیه‌السلام) با دیدن او خطاب به خواهرش زینب (سلام‌الله‌علیها) فرمود: «خواهرم این کودک را نگهدار.» زینب کبری (سلام‌الله‌علیها) خود را به کودک رساند و سعی کرد از رفتنش جلوگیری کند و او را به خیمه‌ها بازگرداند، اما او پایداری کرد و بازنگشت و فریاد بر آورد که: «لا افرق عمی!» به خدای سوگند از عمومیم جدا نخواهم شد و او را تنها نخواهم گذاشت! و خود را از دستان عمه‌اش رها کرد و نزد امام حسین (علیه‌السلام) رفت تا شاید مانع از شهادت عموي بزرگوارش گردد. در این هنگام یکی از تجاوزکاران اموی به نام «بحر بن کعب» به سوی حسین (علیه‌السلام) روی آورد که «عبدالله» فریاد بر آورد: هان ای پلیدزاده! آیا می‌خواهی عمومیم را به شهادت برسانی؟ آن عنصر پلید نیز شمشیری بر آن کودک فرود آورد و عبدالله دست خود را سپر ساخت که دستش از بدن جدا شد! او در حالی که دستش تنها به پوست اویزان بود، فریاد بر آورد که: عمو جان مرا دریاب! حسین (علیه‌السلام) او را در آغوش کشید و بر سینه چسباند و فرمود: یادگار برادرم! بر آنچه در راه خدا بر تو فرود آمده است شکیبایی پیشه ساز و آن را به فال نیک بگیر و خیر بدان که خدای پر مهر به زودی تو را بر پدران و نیاکان شایسته کردارت ملحق خواهد ساخت.

و آن‌گاه «حرمه» گلوئی آن کودک محبوب را هدف تیر بیداد خود ساخت و سرش را از پیکرش جدا کرد! حسین (علیه‌السلام) پس از شهادت جانسوز نور چشم برادرش، «عبدالله» در آغوشش، رو به آسمان کرد و گفت: بار خدایا، اگر این بندگان ستمکار و گناه‌پیشه‌ها را تاکنون از نعمت‌هایت بهره‌ور ساخته‌ای، اینک آنان را تار و مار و مایه عبرت دیگران قرار ده و هرگز از آنان خشنود مباحش. [۱][۲][۳]

### روضه زهیر بن قین

زهیر، الگوی دلدادگی و عاشقی نسبت به امام زمانش در کربلاست. زهیر بن قین، از بزرگان قبیله بَجِیلَه بود که در کوفه می‌زیست. [۴] زهیر نخست طرفدار «عثمان» بود، تا این‌که در سال شصتم هجری، هنگام بازگشت از سفر مکه، در یکی از منازل بین راه، [۵] هم‌زمان با کاروان امام حسین (علیه‌السلام) در یک‌جا فرود آمد. امام (علیه‌السلام) شخصی را نزد زهیر فرستاد و خواستار ملاقات با او شد. زهیر نخست از این دیدار اکراه داشت. اما به توصیه همسرش، دیلم یا دَلمَه دختر عمرو [۶][۷] به محضر امام حسین (علیه‌السلام) شرفیاب شد. این دیدار بسیار مبارک بود و مسیر زندگانی زهیر را تغییر داد. او پس از این ملاقات، شادمان نزد خانواده و دوستانش بازگشت و فرمان داد تا خیمه و بار و بُنه او را به کنار خیمه امام (علیه‌السلام) منتقل کنند. [۸][۹][۱۰] با همسرش نیز وداع کرد و گفت: «من عازم شهادت همراه امام حسین (علیه‌السلام) هستم. تو با برادر خود نزد خانواده‌ات برگرد، زیرا نمی‌خواهم از سوی من چیزی جز خوبی به تو برسد.»

شب عاشورا، وقتی امام حسین (علیه‌السلام) به همراهانش اجازه بازگشت به شهر و دیارشان را داد، هر کدام از آنان به نوعی وفاداری و پایداری خود را اعلام داشتند و زهیر بن قین گفت: به خدا سوگند دوست دارم کشته شوم، سپس زنده شوم و دوباره کشته شوم، تا هزار مرتبه این‌گونه کشته شوم و خداوند بدین وسیله جان شما و این جوانان خاندان شما را سلامت دارد. [۱۱][۱۲][۱۳] امام حسین (علیه‌السلام)، پس از اقامه نماز صبح عاشورا، یاران خویش را سازماندهی کرده و زهیر بن قین را به فرماندهی جناح راست سپاه برگزید که نشان لیاقت و شایستگی‌های اخلاقی و نظامی «زهیر» است. [۱۴][۱۵][۱۶][۱۷][۱۸][۱۹]

روز عاشورا وقتی دو سپاه رو در روی هم قرار گرفتند، نخست امام حسین (علیه‌السلام) به نصیحت سپاهیان دشمن پرداخت، آن‌گاه زهیر آنان را نصیحت کرد تا اینکه کسی زهیر را صدا زد و گفت: اباعبدالله (علیه‌السلام) می‌فرماید: برگرد. به جانم سوگند، چنان‌که مؤمن آل فرعون، مردمش را نصیحت کرد، تو نیز اینها را نصیحت کردی، اگر نصیحت فایده‌ای داشته باشد. [۲۰][۲۱][۲۲][۲۳]

از صحنه‌های یادکردنی پیکار زهیر در روز عاشورا، یکی آن‌جاست که وقتی شمر و شماری دیگر از دشمنان به خیمه‌های امام حسین (علیه‌السلام) هجوم آورده قصد آتش زدن خیمه‌ها را داشتند، وی به کمک ده نفر دیگر از اصحاب امام (علیه‌السلام) به مقابله آن‌ها شتافت، پس از کشتن یکی از مهاجمان، آنان را از خیمه‌ها دور کردند. [۲۴][۲۵][۲۶][۲۷]

زهیر و خُر، ساعتی از روز عاشورا، به کمک هم جنگ نمایشی کردند و هرگاه یکی از آن دو، بر دشمن می‌تاخت، اگر به محاصره می‌افتاد، دیگری او را نجات

می‌داد. تا این که حر به شهادت رسید. [۲۸][۲۹][۳۰] ظهر عاشورا، زهیر و سعید بن عبدالله حنفی جان خویش را سپر کردند، تا امام حسین (علیه‌السلام) همراه جمعی از یارانش، نماز خوف به جای آوردند. [۳۱][۳۲]

زهیر پس از نبردهای دلیرانه و کم‌نظیر و کشتن تعدادی از دشمن، سرانجام به وسیله «کتیر بن عبدالله شعبی» و «مهاجر بن اوس» به شهادت رسید. [۳۳] لعنت کند، به مانند کسانی که ملعون گشتند و به صورت بوزینه و خوک مسخ شدند. [۳۷] در زیارت ناحیه مقدسیه، از وفاداری و ایثار زهیر این‌گونه تجلیل شده است: «السَّلَامُ عَلٰی زُهَيْرِ بْنِ الْقَيْنِ التَّجَلِّيِّ، الْقَائِلِ لِلْحُسَيْنِ وَقَدْ اِذِنَ لَهُ فِي الْاَنْصِرَافِ: لَا وَاللّٰهِ لَا يَكُوْنُ ذٰلِكَ اَبَدًا، اِنَّ رَسُوْلَ اللّٰهِ اَسِيْرًا فِيْ يَدِ الْاَعْدَاءِ وَانْجُوْا لَا اِرَاقَ اللّٰهُ ذٰلِكَ الْيَوْمَ؛ سَلَامٌ بِرِ زُهَيْرِ بْنِ قَيْنٍ تَجَلَّى، كَسَىٰ كِه وَفَتَىٰ اِمَامِ حُسَيْنٍ (علیه‌السلام) به او اجازه بازگشت داد، به حضرت عرض کرد: به خدا سوگند، نه، هرگز چنین نخواهد شد. آیا فرزند رسول خدا (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) را اسیر در دست دشمنان رها کرده، خود را نجات دهم؟ خدا آن روز را به من ننماید.» [۳۸]

## پانویس

- ↑ شیخ مفید، مجد بن مجد، الارشاد فی معرفه حجج الله علی العباد، ج۲، ص۱۱۰.
- ↑ سید ابن طاووس، علی بن موسی، اللهوف فی قتل الطوف، ص۷۳.
- ↑ طبرسی، فضل بن حسن، اعلام الوری باعلام الهدی، ج۱، ص۴۶۷-۴۶۸.
- ↑ مامقانی، عبدالله، تنقیح المقال، ج۲۸، ص۳۱۹.
- ↑ ابوحنیفه دینوری، احمد بن داوود، الاخبار الطوال، ص۳۴۶.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۲۹۸.
- ↑ بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج۳، ص۱۶۷.
- ↑ بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج۳، ص۱۶۸-۱۶۷.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۲۹۸.
- ↑ مامقانی، عبدالله، تنقیح المقال، ج۲۸، ص۳۲۰.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۳۱۸.
- ↑ شیخ مفید، مجد بن مجد، الارشاد فی معرفه حجج الله علی العباد، ج۲، ص۹۲.
- ↑ ابن طاووس، علی بن موسی، الملهوف علی قتل الطوف، ص۱۵۲.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۲۳۰.
- ↑ بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج۳، ص۱۸۷.
- ↑ شیخ مفید، مجد بن مجد، الارشاد فی معرفه حجج الله علی العباد، ج۲، ص۹۵.
- ↑ ابوحنیفه دینوری، احمد بن داوود، الاخبار الطوال، ص۲۵۶.
- ↑ ابن اثیر جزری، ابوالحسن علی بن ابی‌الکرم، الكامل فی تاریخ، ج۴، ص۵۹.
- ↑ خوارزمی، موفق بن احمد، مقتل الحسین (علیه‌السلام)، ج۲، ص۶-۷.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۳۲۳-۳۲۴.
- ↑ ابن اثیر جزری، ابوالحسن علی بن ابی‌الکرم، الكامل فی تاریخ، ج۴، ص۶۲-۶۴.
- ↑ یعقوبی، احمد بن اسحاق، تاریخ یعقوبی، ج۲، ص۲۴۴-۲۴۵.
- ↑ بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج۳، ص۱۸۸-۱۸۹.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۳۲۴.
- ↑ ابن اثیر جزری، ابوالحسن علی بن ابی‌الکرم، الكامل فی تاریخ، ج۴، ص۶۹-۷۰.
- ↑ بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج۳، ص۱۹۴.
- ↑ شیخ مفید، مجد بن مجد، الارشاد فی معرفه حجج الله علی العباد، ج۲، ص۱۰۵.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۳۲۶.
- ↑ ابن اثیر جزری، ابوالحسن علی بن ابی‌الکرم، الكامل فی تاریخ، ج۴، ص۷۱.
- ↑ بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج۳، ص۱۹۵.
- ↑ خوارزمی، موفق بن احمد، مقتل الحسین (علیه‌السلام)، ج۲، ص۲۰.
- ↑ ابن طاووس، علی بن موسی، الملهوف علی قتل الطوف، ص۱۶۵.
- ↑ ابن شهر آشوب، مجد بن علی، مناقب آل ابی‌طالب (علیهم‌السلام)، ج۲، ص۲۲۵.
- ↑ طبری، مجد بن جریر، تاریخ الطبری، ج۴، ص۳۲۶.
- ↑ بلاذری، احمد بن یحیی، انساب الاشراف، ج۳، ص۱۹۶.
- ↑ ابن اثیر جزری، ابوالحسن علی بن ابی‌الکرم، الكامل فی تاریخ، ج۴، ص۷۱.
- ↑ خوارزمی، موفق بن احمد، مقتل الحسین (علیه‌السلام)، ج۲، ص۲۲.
- ↑ ابن طاووس، علی بن موسی، الاقبال بالاعمال الحسنه، ج۲، ص۷۷-۷۸.

## منبع

پایگاه اطلاع‌رسانی حوزه، برگرفته از مقاله «شب‌های دهه محرم»، بازوبسی توسط گروه پژوهشی ویکی فقه.

رده‌های این صفحه : **روژه های دهه اول محرم**